

Znak: WZPS-3.431.1.5.2024.MW

Szczecin, 12 listopada 2025 r.

Pani

Barbara Cielińska

Kierownik

Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Chociwlu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1065) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 25 – 28 marca 2024 r. kontrolę kompleksową w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chociwlu.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały zawarte w protokole kontroli z dnia 28 lipca 2025 r., który został podpisany przez Panią bez zastrzeżeń dnia 31 lipca 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami.¹

W okresie poddanym kontroli Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu funkcjonował w oparciu o Statut Ośrodka oraz Regulamin organizacyjny.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Dokumenty uwzględniały realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

W okresie podlegającym kontroli, do 31 stycznia 2023 r. Kierownikiem jednostki była Pani Magdalena Rokosz, następnie od 2 maja 2023 r. Pani Barbara Cielińska, pełniąca obowiązki Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu.

Na dzień kontroli Kierownik nie posiadała specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, Pani Cielińska była w trakcie odbywania odpowiedniego szkolenia. Po zakończeniu kontroli Kierownik OPS dostarczyła dyplom uzyskania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Kierownik Ośrodka posiada wymagane przepisami kwalifikacje.

Pani Rokosz na dzień kontroli posiadała wymagane przepisami kwalifikacje.

Pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej. Ustalono, że poprzez udział w szkoleniach podnosili swoje kwalifikacje. Mając na uwadze, udzielony instruktaż w trakcie kontroli, w zakresie prawidłowego sporządzania kontraktów socjalnych, wskazany jest udział pracowników socjalnych w szkoleniu z tego zakresu (co zostało wskazane w protokole kontroli kompleksowej na str. 8).

Na dzień rozpoczęcia kontroli, zatrudnienie pracowników było zgodne z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek w Chociwlu ustalał liczbę pracowników socjalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy.

W okresie podlegającym kontroli Gmina Chociwel posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, przyjętą Uchwałą Nr XXIII/145/2020 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Chociwel na lata 2021- 2026. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Gmina Chociwel przygotowała w 2023 r., wskazaną w art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r. Dokument został przedłożony Radzie Miejskiej w Chociwlu w ustawowym terminie oraz zawierał rekomendacje i wnioski końcowe.

W okresie podlegającym kontroli zostało sporządzone sprawozdanie z działalności Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chociwlu, wraz z wykazem

potrzeb w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Dokument został przedłożony Radzie Miejskiej w Chociwlu.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy zapewnienie tymczasowego schronienia. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej schronienie następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, w schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni. Kontrola wykazała, że Gmina Chociwel nie udzielała schronienia we wszystkich formach wskazanych w ustawie, tj. nie zapewniała miejsc w ogrzewalni. Stanowi to naruszenie art. 48a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

W związku z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach. Zgłoszenia do rejestru oraz wszelkie zmiany danych objętych rejestrem dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny, w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli zmiany danych objęte ww. rejestrem były dokonywane terminowo poza jedną sprawą. Pouczono Kierownika o konieczności przestrzegania terminu, o którym mowa w art. 48a ust. 11c ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 do zadań gminy zleconych z zakresu administracji rządowej należy sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Ustalono, że sprawozdania resortowe z zakresu pomocy społecznej: MRiPS – 03 Sprawozdanie z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach, MRiPS – 05 Wybrane informacje o domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym oraz o placówkach całodobowej opieki prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statutowej, MRiPS – 06 Sprawozdanie roczne: wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy

społecznej oraz Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” zostały przekazane, za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej, w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Chociwel nie realizowała ww. zadania.

W Gminie zostały ustalone zasady sprawienia pogrzebu, o których mowa w art. 44 ustawy o pomocy społecznej, Uchwałą Nr XLII/249/2021 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Chociwel oraz określenia zasad zwrotu poniesionych kosztów.

Na terenie Gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej o zasięgu gminnym, natomiast funkcjonował gminny ośrodek wsparcia - Klub Senior + w Bobrownikach.

Z uwagi na brak ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkańcy Gminy Chociwel mieli możliwość korzystać ze wsparcia Fundacji „Nowe Możliwości”, prowadzącej Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dzwonowie (gmina Marianowo).

W okresie podlegającym kontroli nie były realizowane specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W zakresie poradnictwa specjalistycznego mieszkańcy Gminy Chociwel mieli możliwość korzystania z bezpłatnych porad udzielanych w ramach funkcjonującego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni świadczyli pracę socjalną, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny. Podejmowane działania były dokumentowane. Z podejmowanych działaniach i dokonanych ustaleń i uzgodnień z osobami objętymi działaniami pracownika socjalnego zostały sporządzone szczegółowe notatki.

W oparciu o przedłożone do analizy dokumenty ustalono, że Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, jednak w toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące uchybienia.

Decyzjom administracyjnym podlegającym kontroli nie nadano odpowiednich symboli klasyfikacyjnych, wynikających z jednolitego rzeczowego wykazu akt (poza decyzjami administracyjnymi dotyczącymi kierowania i odpłatności za dom pomocy społecznej). Z uwagi na obowiązujące przepisy kancelaryjne i archiwalne, jednostki organizacyjne gminy muszą stosować ww. przepisy w swojej działalności.

Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały błędne oznaczenie organu wydającego decyzje. Prawidłowym oznaczeniem organu, w przypadku gminy Chociwel, jest Burmistrz Chociwla, o czym pouczono Kierownika w trakcie kontroli.

Większość skontrolowanych decyzji administracyjnych została zrealizowana w trybie art. 108 § 1 kp.a. Były to decyzje dotyczące:

- zasiłku okresowego,
- zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego,
- usług opiekuńczych,
- posiłku,
- zasiłku stałego, decyzje wskazane w pkt 1, 3, 4 na str. 18 protokołu kontroli kompleksowej,
- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności – decyzje wskazane w pkt 4, 5 na str. 37 protokołu kontroli kompleksowej.

Rygor natychmiastowej wykonalności w decyzjach administracyjnych ww. spraw został uzasadniony w sposób ogólny, tj. ze względu na wyjątkowo ważny interes strony. Tak sformułowane uzasadnienie do natychmiastowej realizacji decyzji nie wyczerpuje istnienia ważnego interesu strony. Ponadto, analiza kwestionariuszy wywiadów środowiskowych wykazała, że pracownik socjalny w planie pomocy nie wnioskował o realizację planowanej pomocy w trybie art. 108 § 1 k.p.a. Z diagnozy i wniosków pracownika socjalnego sformułowanych w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego, również nie wynikała konieczność natychmiastowej realizacji decyzji.

Należy wskazać, że informacje zawarte w decyzji administracyjnej powinny wynikać z kwestionariusza wywiadu środowiskowego, na podstawie którego sporządza się decyzję administracyjną.

W sprawie zakończonej decyzją administracyjną przyznającą zasiłek okresowy wskazaną w pkt 4 na str. 19 protokołu kontroli kompleksowej strona ubiegała się, m.in. o pomoc na zakup środków czystości. W toku prowadzonego postępowania

administracyjnego została wydana decyzja przyznająca zasiłek okresowy. Nie odniesiono się do prośby strony w sprawie pomocy na zakup środków czystości i nie wydano żadnej decyzji administracyjnej w tym przedmiocie. Kończąc postępowanie administracyjne, Ośrodek powinien wydać w tej sprawie decyzję administracyjną, co zostało wskazane w protokole kontroli kompleksowej.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych dotyczących usług opiekuńczych wskazano, m.in. art. 50 ust. 1 – 6 ustawy o pomocy społecznej. Z uwagi na odmienny zakres przedmiotowy przywołanych przepisów, wskazywanie podstawy prawnej do przyznania usług opiekuńczych powinno odbywać się w sposób precyzyjny, ze wskazaniem tylko tych przepisów, które odnoszą się do danej sprawy, tj. art. 50 ust. 1 lub art. 50 ust. 2 ustawy określający osoby, którym przysługują usługi opiekuńcze, w zależności od sytuacji rodzinnej. Ponadto, art. 50 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej odnosi się do usług opiekuńczych, realizowanych w formie usług sąsiedzkich, które w okresie podlegającym kontroli nie były realizowane w Gminie Chociwel.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Ustalenia te powinny być zawarte w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej, części ustalającej prawa i obowiązki strony. Kontrola wykazała, że miejsce świadczenia przyznanych usług opiekuńczych zostało wskazane w uzasadnieniu decyzji.

Decyzja administracyjna przyznająca świadczenie pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, wskazana w pkt 4 na str. 37 protokołu kontroli kompleksowej została wydana po terminie, o którym mowa w art. 35 § 3 k.p.a. W trakcie kontroli pouczone Kierownika o konieczności terminowego załatwiania spraw, a w przypadku niezakończania sprawy w terminie informować stronę podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. Pozostałe skontrolowane decyzje administracyjne zostały wydane terminowo.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających posiłki wskazano art. 48b ustawy o pomocy społecznej bez konkretnej jednostki redakcyjnej artykułu, odnoszącej się do pomocy w formie posiłku. Z uwagi na fakt, że art. 48b ustawy o pomocy społecznej reguluje przyznanie pomocy w formie posiłku dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży podstawa prawna powinna odnosić się do właściwego odbiorcy posiłku, co wskazano w protokole kontroli kompleksowej.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalni zawierali kontrakty socjalne. Z uwagi na błędnie sformułowane cele i działania stron kontraktu w trakcie kontroli został udzielony instruktaż w zakresie sporządzania kontraktów socjalnych.

W toku kontroli ustalono, że w jednym przypadku nie został zawarty kontrakt socjalny z osobą bezdomną (sprawa przedstawiona na str. 29 protokołu kontroli kompleksowej). Mając na uwadze szczególny charakter sprawy kontrolujący uznali, że brak kontraktu socjalnego nie może mieć wpływu na ocenę działalności kontrolowanej jednostki. Udzielenie schronienia osobie bezdomnej w sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu z powodu warunków atmosferycznych było konieczne. W pozostałych kontrolowanych sprawach zostały zawarte kontrakty socjalne.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zalecam:

w obszarze procedur:

1. podjąć działania zapewniające udzielanie tymczasowego schronienia w formie ogrzewalni, zgodnie z art. 48a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy;
2. podjąć działania zapewniające udzielanie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 2 tej ustawy;

w obszarze wydawanych decyzji:

1. w treści decyzji wskazywać faktyczne uzasadnienie do realizacji decyzji w trybie art. 108 § 1 k.p.a.;
2. w treści kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego wskazywać okoliczności, stanowiące podstawę do planowania pomocy z zastosowaniem art. 108 § 1 k.p.a.;
3. w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazywać miejsce świadczenia usług opiekuńczych;
4. w podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazywać odpowiednio art. 50 ust. 1 lub art. 50 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Właściwy podpis na oryginale

Do wiadomości:

Burmistrz Chociwła

Pan Stanisław Szymczak